Winterswijk, 7 juni 2021

Aan: De leden van de gemeenteraad van Winterswijk
Postbus 101
7100 AC Winterswijk

Van:
- Energietafel Winterswijk
- Vereniging Ondernemers Buitengebied Winterswijk (OBW)
- LTO afd. Oost Achterhoek
- Stichting Buurtschappenvisie Winterswijk (BSV)

Betreft: Oproep om de energietransitie te laten slagen!

Geachte heer/mevrouw,
De energietransitie is een grote uitdaging. In Winterswijk zet de Energietafel zich sinds 2017 actief in om hier een bijdrage aan te leveren. Met het uitdragen van het belang van de energietransitie, meedenken over beleid en maatregelen, meedenken over oplossingen en niet in de laatste plaats zorgen voor draagvlak in de gemeenschap. De leden zijn dan ook betrokken, gemotiveerd en inmiddels deskundig. Deskundig op proces, procedures, beleid en niet in de laatste plaats op inhoud.
Nu zetten we een ongebruikelijke stap.
We vragen u als lid van het hoogste orgaan van onze gemeente om actie te gaan ondernemen. Concreet: tijdig inhoud en besluitvormingsproces van de RES Achterhoek kritisch onder de loep te nemen en bij te sturen. En tijdig wil zeggen: **direct**, op zo kort mogelijke termijn! Deze brief en de oproep zijn medeondertekend door LTO, BSV, OBW en Energietafel.
We denken dat de RES 1.0 het realiseren van de doelen eerder in de weg zit dan naderbij brengt. De RES zal medio oktober haar 'bod' (verder RES 1.0) aan de nationale RES doen. De voorbereidingen daarvoor zijn in volle gang, een voorlopig voorstel wordt in juli aan de nationale RES aangeboden. Daarna de colleges en tot slot zult u als gemeenteraad de RES 1.0 voorgelegd krijgen om dat formeel te bekrachtigen. U heeft dan nauwelijks nog tijd om daar vragen bij te stellen, het goed te bestuderen en te bespreken, laat staan wijzigingen te bewerkstelligen. Als u nu geen actie onderneemt kunt u alleen in het laatste stadium nog 'ja' zeggen, of 'nee'……..! Beide zijn volgens ons ongewenst. We richten ons ook tot u omdat onze inbreng in het RES-proces naar ons idee nauwelijks meegenomen wordt in de besluitvorming. Overigens hoeft u de pers maar te volgen om te lezen dat wij daar niet de enigen in zijn! Het RES-credo: "Samen d'ran!" lijkt meer marketing dan werkelijkheid. RES 1.0 is zoals het er nu uitziet niet realistisch en niet verstandig. Het is ingewikkelde materie. Daarom hieronder puntsgewijs waarom we denken dat het zo niet goed gaat en hoe het beter kan. Uiteraard kunnen we alles onderbouwen. Dit niet om de transitie af te remmen maar juist om de kans van slagen te vergroten!

Puntsgewijs:
- Het bod van 1,35 TWh is om meerdere redenen niet realistisch. Zeker niet om dat in 2030 te realiseren. Om doelen te realiseren is een 'slimmer', realistischer en dus lager doel noodzakelijk.
    - Je zou nog kunnen zeggen dat je beter een grotere dan een kleinere ambitie kan hebben. Maar deze onrealistische ambitie kan dwingen om realistische technieken die nu in ontwikkeling zijn en pas na 2030 op grote schaal toepasbaar worden te negeren en te veel te investeren in minder goede oplossingen.
    - Het bod is gebaseerd op het akkoord van Groenlo uit 2013. Inmiddels is er veel meer kennis beschikbaar en is het 'getal' achterhaald. Niet achterhaald is de ambitie om de energietransitie te realiseren.
    - Een te hoog bod verstoort ook de verhoudingen tussen regio's.
    - Een onrealistisch hoog bod in RES 1.0 verlaagt de acceptatiegraad onder burgers van de energietransitie. Draagvlak en betrokkenheid van burgers is essentieel.
- Het stroomnet heeft nu al te weinig capaciteit om nieuwe opwek van energie mogelijk te maken. Initiatieven staan in de wacht en/of kunnen hun stroom niet leveren. Daarmee worden doelen niet gehaald. De RES stelt dat dit waarschijnlijk een tijdelijk probleem van Liander is waar voldoende rekening mee wordt gehouden. Volgens ons is het een structureel probleem en zien we niet dat dit effectief wordt aangepakt. Op onze inbreng hierover komen helaas geen reacties.
- In de landelijke RES-opzet worden alleen oplossingen die een vermogen leveren van meer dan 15kW meegeteld. Kleinere worden gezien als besparing, niet als opwek. Mogelijk ook als een extra ambitie. We begrijpen dat RES Achterhoek zich aan die opzet moet houden. Toch is het feitelijk onjuist, geeft verwarring en is niet motiverend voor particuliere en lokale initiatiefnemers. Dit leidt ook tot een verkeerd

inzicht in de besparingsopgave. Meer inzet om deze waardevolle initiatieven serieus te nemen is van het grootste belang. Zowel voor de feitelijke hoeveelheid opgewekte energie als voor het draagvlak.

- Op 1 april jl. heeft u als raad in het politiek forum een presentatie gehad van Koen Huizer van het **KIVI**[1]. In die presentatie stonden drie zorgen over Duurzame Energie centraal:
  - Netwerk beperkingen
  - Pieken en dalen in gebruik en opwek
  - Maatschappelijk draagvlak

  De presentatie gaf ook een oplossingsrichting, met name de keuze voor Kleinschalig en Lokaal als antwoord op die terechte zorgen. Om draagvlak voor de transitie te krijgen zullen juist lokale mogelijkheden benut en gestimuleerd moeten worden en serieus genomen. Inhoudelijk is dit verhaal goed onderbouwd door het KIVI. Ook de planning en opbouw van maatregelen via 2030 tot 2050 is in dit plan veel logischer.
  Onze problemen met de RES 1.0 worden hier logisch, samenhangend en goed onderbouwd van haalbare alternatieven voorzien!
- Serieuze aandacht verdienen ook:
  - De opzet van een garantiefonds om lokale projecten van de grond te krijgen. Praktisch en goed voor het draagvlak en de motivatie van burgers. Werkt versnellend en zorgt voor zichtbare resultaten.
  - De mogelijkheden vanuit de agrarische sector.
  - Biogas en kleine windmolens.
  - Versnellen van procedures.

Kortom:
Door nu in te grijpen in de procedure van besluitvorming van de RES is het nog mogelijk om zaken bij te sturen. Er is genoeg informatie en deskundigheid om tot een inhoudelijk betere RES 1.0 te komen!
Het resultaat kan dan zijn:
Een realistisch plan dat een goede planning van nu tot 2030 tot 2050 mogelijk maakt. Per fase wordt ingezet op technieken en maatregelen die ook werkelijk haalbaar zijn en dus worden doelen gehaald en ambities waargemaakt. Er is tijd om infrastructuur aan te passen. In plaats van maatschappelijke weerstand zal er draagvlak en betrokkenheid zijn. Als ondertekenende partijen vragen we u met klem actie te ondernemen. Juist omdat we met elkaar de energietransitie willen realiseren!

Met vriendelijke groet, 8 juni 2021

Getekend:

(LTO, R. te Selle)

(OBW, J. Bent)

(BSV, B. Nijman)

(Energietafel, D. te Voortwis)

NB: Uiteraard zijn we graag bereid om zaken toe te lichten. U kunt ons direct bereiken via:
energietafelwinterswijk@gmail.com

---

[1] **KIVI is het Koninklijk Instituut van Ingenieurs.** Een gerenommeerd instituut dat o.a. over politieke en maatschappelijke vraagstukken onafhankelijk onderzoek doet en technisch gefundeerde oplossingsrichtingen aandraagt. Het instituut heeft uitgebreide studies gedaan over de energietransitie. https://www.kivi.nl/